Ч. 193 (12.559). Львів, вівторок 2. вересня 1930. Ryczałtowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 27·50 „ Річно 55·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Розвязання сойму.

Нові вибори 16. листопада до сойму і 23. листопада до сенату.

Львів, 30. серпня 1930.

В суботу, 30. серпня 1930 р., в 11 год. перед пол. появився декрет президента республіки про розвязання законодатних палат у Польщі. Одночасно назначено терміни нових виборів: 16. листопада до сойму й 23. листопада до сенату. Як мотив розвязання сойму подано неможливість порозуміння з дотеперішнім соймом у справі зміни конституції.

Розвязання сойму було вже давно сподіване. Його настирливо домагалася льоґіка парляментарної ситуації у Польщі майже зараз від перших днів істнування тільки що розвязаного сойму. Розвязання сойму домагалися усі польські й непольські опозиційні партії, а також ті кола володіючої санації, які стояли на ґрунті конституційного леґалізму й виключали переведення зміни конституції іншим шляхом, як тільки парляментарним. Правління уряду, який має проти себе велику парляментарну більшість, яка раз-у-раз отверто проти уряду демонструє, є в державі з демократично-парляментарним устроям яскравою аномалією. Легковажити заяви недовіря парляментарної більшости й одночасно ґальванізувати такий опозиційний парлямент — з другого боку вести проти уряду гостру опозицію й одночасно щорічно давати йому бюджет з невеличкими змінами характеру пакостей тому чи іншому міністрові — це такі парадоксальні явища, які в дальшій консеквенції мусіли б довести до потрясення самих основ держави. Загострення внутрішньо-політичних відносин дійшло теж у Польщі справді вже до того ступня, що дальше втримувати цю ситуацію стало річю неможливою.

А проте факт розвязання сойму — такий ніби вижиданий, льоґічний і розумний — людей заскочив і збентежив, як якась велика несподіванка! Від травневого перевороту в 1926 році було вже стільки моментів у Польщі, коли люди „комбінували" у політиці одно, а виходило щось зовсім інше, що коли врешті вийшло те, що давно повинно було статися, люди здивувалися! Цим разом усе ще брано під увагу можливість продовження веґетації сойму до осени, до часу конституційного терміну скликання бюджетової сесії (кінець жовтня), опісля ще евентуальне одномісячне відсунення сесії (більше, ніж на 30 днів бюджетової сесії відложити не можна), потім ще зголошення та ухвалення внеску недовіря урядові — і потім аж розпуск сойму — та нові вибори на місяць лютий слід. року! Як бачимо, всю цю процедуру, яка могла би проволікти нові вибори на кілька місяців, відкинено геть. Що більше, приспішено навіть речинець нових виборів, розписуючи їх швидше, ніж це вимагає преклюзійний конституційний термін (90 днів). В обличчю того факту байдужними стають безпосередні причини такого рішення влади: збільшена активність опозиції, бажання більшої свободи рухів на закордонно-політичному полі, чи просто — вичерпання терпцю, потрібного для вічного відчинювання, відкладання і замикання соймових сесій та для т. п. мало спасенних і будуючих герців. Прихід до керми влади марш. Пілсудського й його останнє голосне інтерв'ю були безумовною заповіддю якихось нових рішучих діл. Пишучи кілька днів тому про зміну кабінету в Польщі ми й казали: треба готовитися до нових виборів! Цим разом наш поклик був на часі.

Треба готовитися до виборів! Прийшли вони в особливо важкий час: в час господарської скрути, коли люди свої особисті потреби зішрубовують до мінімум і тим важче видобути з них гріш на загально-громадські цілі. Господарська скрута відбилася теж чимало на ослабленні зацікавлення мас суто-політичними питаннями. Долучаються до цього ще такі моменти, як надзвичайно загострені внутр.-політ. відносини в цілій Польщі та зокрема й особливо на наших землях. Усе воно надзвичайно ускладнює ситуацію і накладає величезну відповідальність на наш національно-політичний провід.

Одним лише ми багатші нині, ніж були в 1928 році, перед попередніми виборами: багатші досвідом самих виборів і досвідом на парляментарній арені. Тому не гаючи часу треба приступити до підготовчої передвиборчої праці, а розпочати її від докладних підсумків зробленого досвіду. Бо інакше досвід піде на марне і повторяться помилки, які не сміють повторитися.

(ік)

Довкола розвязання сойму.

Виборчий календарик.

Одночасно з декретом про розвязання сойму й нові вибори, появився у суботішньому „Дневнику Законів" виборчий календарик з точним означенням речинця ріжних виборчих функцій. Перша з них відбудеться 7. вересня 1930: в той день 8 найчисленніших посольських клюбів останнього сойму представить ґенеральному виборчому комісареві 8 членів держ. виборчої комісії і 8 їх заступників. Списки виборців будуть виставлені для перегляду від 27. вересня до 10. жовтня. *7. жовтня треба зголосити державні листи кандидатів.* (Докладно подамо виборчий календарик у завтрішньому числі).

У соймовому будинку.

В дні розвязання парляментарних палат було у соймовому будинку досить гамірно, бо, як кожного кінця місяця, зїхалося до Варшави багато послів, щоби особисто взяти посольські дієти. Вони теж уперше привезли сенсаційну вістку про рішення розвязати сойм: показалося, що міністерство комунікації розіслало вже нічю обіжну телеграму про уневажнення свобідного залізничого проїзду на основі посольських леґітимацій від год. 7 зранку. На цьому тлі прийшло теж до численних конфліктів між кондукторами й послами, тому, що ці останні нічого про розвязання сойму не знали та й було воно оголошене щойно в 11 год. передпол. Очевидно, що платні послам і сенаторам уже не виплачено. У соймових клюбах знято на час перерви каденції сойму телефонічні апарати.

Перші передвиборчі наради польських партій.

Президія Народового Клюбу (ендеції) видала комунікат, в якому стверджено, що треба було давно вже сойм розвязати; ендеки не годжуються з тим, щоби питання ревізії конституції, зазначене у декреті президента, було взагалі єдиним гаслом, під яким мають іти вибори. Вибори, мовляв, є також „оцінкою минулого". — „Визволене" оголосило резолюцію, яка також витає акт розвязання сойму та яка домагається, „щоби виявлення волі громадянства шляхом виборів відбулося без ніяких проявів насильства". — В суботу пополудні радила політ. комісія „Центролїву". Істнує думка створення *виборчого бльоку 6-ти польських партій лівиці й центра, з одною виборчою листою* на чолі з марш. Ігнатом Дашинським.

Зачинення аґрарної конференції.

В суботу вечір закінчилася у Варшаві міжнародня аґрарна конференція прийняттям цілої низки резолюцій. Польський міністр рільництва Янта-Полчинський ствердив успіх конференції. (Ближче про вислід конференції і її резолюції — скажемо пізніше).

Президія УНДО до мін. Складковського.

Президія Українського Національно-Демократичного Обєднання вислала в дні 30. серпня 1930 р. листа до міністра внутрішніх справ ген. Складковського, в якому звернено увагу на тон і тенденцію протиукраїнської кампанії польської преси та на окреслювання тією пресою згори всіх підпалів і т. п. актів назвою „українських саботажів", без попереднього вияснення їх правдивого характеру та винуватців.

Масові арештування у Львові.

На суботу в полудне запрошено до канцелярії нового ґродського старости у Львові представників преси, м. і. уперше запрошено теж українську пресу. Конференція була присвячена виключно масовим арештуванням серед українців у Львові, які відбулися в ніч з 29. на 30. м. м. Інформації давав нач. національного відділу з мін. внутр. справ, майор Сухенек. Він заявив, що приїхав до Львова з віцеміністром полк. Перацьким на спеціяльне доручення марш. Пілсудського задля ліквідації УВО. „Дзбан воду носить, поки вухо відірветься" заявив п. Сухенек. „Ми знаменито розуміємо, казав він далі, що це все є роблене на замовлення, ми спокійно ждали, що з цього вийде, але все має свій край. Нині ми скінчили зі штабом УВО". Арештовано ок. 20 осіб, а сподівані арештування доведуть це число мабуть до 30-ти. Сліди організації завели на терен ріжних воєвідств, не тільки галицьких, але й західних. Найдено, мовляв, при ревізіях богатий доказовий матеріял, як пляни замахів і т. п.: „Ідіоти, заявив п. Сухенек, ховали навіть плян одного старого замаху". Про особи арештованих п. Сухенек висловився лише, що „є між ними риби високої вартости". Під адресою польської преси п. Сухенек висловив побажання, щоби вона не роздувала деяких дрібних фактів та тоном звітів не вносила загострення у міжнаціональні відносини. Після подання цих інформацій, пресову конференцію зачинено.

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 26. sierpnia 1930 r. Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 187 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 24. sierpnia 1930 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 147/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 26. sierpnia 1930 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia i uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 23. sierpnia 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr. 187 z dnia Lwów 24. sierpnia 1930 r. zawierającego w artykule pt.: „Pryhotuwania do pohromu" w całości, znamiona występku z § 65 a uk., i występku z § 302 uk., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tegoż czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego zakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złp. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu pobudzić do wzgardy i nienawiści przeciw administracji państwa i przeciw narodowi polskiemu, co odpowiada znamionom wymienionych przestępstw. Według §§ 487, 489, 493 pk. i §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: (підпис нечиткий).

starszy sekretarz.

Конференція аґрарних держав у Варшаві.

Перед двома тижнями покінчила свої наради за королівськім замку в Сінаї, літній резиденції румунського короля, конференція трьох наддунайських держав: Румунії, Югославії і Мадярщини, шукаючи виходу з важкого господарського положення. Конференція ця не проминула безуспішно. Як про це ми в своїм часі писали, в Сінаї узгіднено низку проєктів дотично спільної охорони земельних продуктів тих держав і вироблено деякі пляни на майбутнє, як технічну організацію експорту збіжжа, поділ контингенту між поодинокі держави, аби не доходило до взаїмної шкідливої конкуренції і т. п. Вкінці започатковано відповідну інтервенційну акцію при помочі спільних капіталів. Словом: на конференції в Сінаї три заінтересовані наддунайські держави порозумілися щодо спільного експорту своїх найважніших земельних продуктів, пшениці і кукурудзи, створивши таким чином окремий господарський бльок.

А ось перед кількома днями розпочалися у Варшаві з ініціятиви польського уряду наради т. зв. міжнародньої аграрної конференції, в якій беруть участь представники Польщі, Болгарії, Естонії, Латвії, Мадярщини, Румунії, Чехословаччини і Югославії, а в характері обсерваторів і делегати Фінляндії. І коли конференцію в Сінаї уважали загально вступом до ширшої акції, то саме нинішня варшавська конференція малаб започатковувати ту ширшу акцію, себто дати реальний почин до створення сильного господарського бльоку держав від Балтику до Чорного Моря.

Великий спадок цін на земельні продукти, викликаний вчасти надпродукцією, а вчасти ригористичною політикою імпортуючих держав, які ввели крайній протекціонізм, заваготів поважно над аґрарними державами. Ратунку можна було шукати при помочі двох шляхів: або відплачуватися таким-же протекціонізмом в обороні власного рільництва, або шукати порозуміння з ближчими й дальшими сусідами. Цей другий спосіб показався лекший до переведення і його вибрали держави середущої і полудново-східної Европи.

В німецькій пресі, яка слідкує дуже уважно за спробами господарських зблькувань тих держав, пишеться з приводу і на тему варшавської конференції доволі скептично. Кажеться там, що аґрарні держави вибрали невідповідний шлях, що з уваги на домінуючу понад усім американську конкуренцію не осягнуть нічого і тому повинні у власному інтересі увійти в тісне порозуміння з державами промисловими, в першу чергу, розуміється, з Німеччиною. На це преса заінтересованих держав відповідає, що хоч уваги німецької преси в загальному не позбавлені слушности і слід дуже поважно рахуватися з могутньою американською конкуренцією, то, не зважаючи на те, аґрарні держави є такою великою силою, як відборці промислових виробів, продукованих у державах, які мусять спроваджувати земельні продукти, що за ціну розвитку промислу у згаданих державах вони повинні одержати умовини для корисного збуту своїх земельних продуктів, у першу чергу жита і ячменю.

Варшавська аґрарна конференція, на якій заступлені держави, що числять разом 95 міліонів населення, радить у справах двох катеґорій. До першої належать справи взаїмного господарського відношення держав, що беруть участь у конференції, до другої справи, які інтересують спільно згадані аґрарні держави у відношенні до інших держав. Отже є це, можна сказати, справи внутрішні і зовнішні держав, учасників конференції.

Очевидно — конференція аґрарних держав у Варшаві має на меті довести до тісного господарського порозуміння і тісної співпраці поміж її учасниками. Справа тут передовсім у тому, аби злучити до спільної оборони всі сили тих держав, що заінтересовані в експорті земельних продуктів. Але одночасно згадана конференція, не зважаючи на заперечування польської преси, спрямована проти промислових держав, у першу чергу проти Німеччини і її митної політики, хоч офіціяльно проголошується, що учасники варшавської конференції не є і не хочуть бути противниками промислових держав. Вони, мовляв, бажають стати тільки зорганізованими контраґентами і довести до того, аби взаїмні торговельні відносини між ними і державами промисловими нормувалися в однаковою користю для обох сторін.

Чи учасники варшавської конференції найдуть спільну мову, чи дадуть почин до справді сильного єдністю і гармонією господарського бльоку держав середущої і полудново-східної Европи — покажуть уже найближчі дні.

Перед VI. Конґресом орґанізованих національностей

Як попередніми роками, так і в цьому році збереться Конґрес орґанізованих европейських національностей (меншостей) у Женеві перед отворенням нарад Союзу Народів. Конґрес національностей радитиме під проводом д-ра Вільфана, колишнього словінського посла в римському парляменті. Щож до ґруп, які візьмуть участь у Конґресі, то в цьому році являться на ньому вперше румуни з Югославії. Також дрібна литовська меншість з Німеччини буде допущена до участи в Конґресі, як того домагалися литовські товариства з Тільзіту. В загальному на Конґресі буде заступлених понад 30 меншостей з найріжнородніших держав Европи.

Щодо денного порядку Конґресу, то виявляється вже тепер, що широкі політичні круги в Европі слідять з найбільшим заінтересуванням за становищем меншостей до предложення Аристида Бріяна в справі Пан-Европи. А це становище меншостей є в загальному дуже критичне. Ця справа інтересує широкі круги тимбільше, що конференція в справі Пан-Европи під проводом Бріяна збирається безпосередньо після закінчення Конґресу европейських національностей, на якому проблема Пан-Европи буде певно широко обговорювана й дискутована. На всякий випадок можна приняти, що становище меншостей до Пан-Европи буде проняте одною думкою.

Те саме можна сказати і про другу точку денного порядку Конґресу нац. меншостей — про змагання до створення орґанізованих національних спільнот поодиноких европейських меншостей, себто орґанізаційного скупчення під культурним оглядом усіх частей одного і того самого народу також понад державні кордони.

Вкінці звертає увагу широких кругів також третя точка денного порядку — основні постанови-резолюції, що будуть пороблені на основі порівняння того положення й відносин, в яких живуть поодинокі меншости. Тут варто зазначити, що Секретаріят Союзу Народів опублікував недавно статистику про положення національних меншостей, яка складається всього-на-всього з 17 рядків! А при тому мабуть ні одна з тих жалоб меншостей не дійшла до Ради Союзу Народів... Постанови-резолюції Конґресу нац. меншостей, широко мотивовані, будуть опісля видані друком і стануть певно документарним доказом на те, що

СЕРГІЙ ШЕЛУХИН.

Глумлива доля сатирика.

Дорогій памяти Володимира Самійленка (22. I. 1864 — 12. VIII. 1925).

Московський і український уряд і сатирик. — Пророчі слова. — Конспіративні спомини. — Москвофільська пропаґанда.

12. серпня минули роковини смерти Володимира Самійленка, талановитого поета, страждальця за націю і відданого Батьківщині сина, якого життя не жалкувало, а пануючі українські патріоти тяжко скривдили і допомогли йому швидче... вмерти. Були такими не зі злої волі, а через малу духову культурність, безпринципність та убогість думки.

Інакше не можемо пояснити байдужности їх до поета, який 40 років виховував громадянство у неґативнім відношенні до царського режіму і підготовляв його до відродження нації з неволі до своєї державности і свободи. Самійленко, маючи великий талант сатирика, лірика і гумориста, не міг багато писати з двох причин: 1) мусів віддавати сили на заробіток шматка хліба працею, яка не має нічого спільного з літературою і вяже письменника, забираючи від нього весь час і енергію; 2) належав до тих робітників пера, проти яких була найбільше звернена цензорська лють. Недурно наш поет присвятив не один уїдливий вірш російським держимордам, цензорам і жандармам. Це-ж вони присилували його стукати на апараті Морзе —стати телеграфістом, перечитувати для земських збірників писарські матеріяли і писати в конторі реєстри.

Яка гірка іронія і заразом трагедія нації! Хтоб міг сподіватися, що революція 1917 р., для якої Самійленко так віддано працював, тільки заступить для нього царських держиморд, цензорів і жандармів на революційних кар'єристів в українському уряді! Замість того, щоб державною матеріяльною допомогою дати письменникові, який працював на відродження української державности, можливість творити духовні цінности в нових умовах життя, вони не придумали нічого кращого, як перевести Самійленка з російської в українську канцелярію і творчому талантові сатирика, лірика і гумориста казали писати українські „вступні і виходячі“ реєстри! Наче на глум! Недурно поет присвятив і неодин вірш українським патріотам, які або вміли „лежати на печі“, або „приставали до роботи... в гаманець“, або-ж „вели язиками роботу для краю свого, гукали й махали руками, де річ „вимагала того“ і були „із купою слів голосних, а поруч міліони голоти, і темність, і вбожество їх“... Це пророчі слова, бо написані 30 літ перед революцією і вони здійснилися.

Колись хоч би протоколи берлінської ревізії Супруна і К-о розкриють, як з українського скарбу сотні тисяч у ріжних валютах роздавали під ріжними титулами всяким пролазам, шарлятанам та авантюрникам, але для пенсії одному з найкращих і заслужених українських письменників — Самійленкові ніколи не знаходилося коштів і поет, обдертий і напів босий і літом у вічному кожусі пропадав з голоду. Пива і вина він не пив, по каварнях не сидів, у партії не записувався, в міністри не ліз, Петлюри не прославляв, а співробітників його давно висміяв у своїх сатирах. Життя Самійленка в Тарнові — це матеріял не до його біографії, а до характеристики хамства влади і її прислужників. Там його добили остаточно. Наче на глум, у Тарнові призначили поетові пенсію тоді, коли не було вже з чого виплачувати.

Не з добра поет писав свої „Пісню про свободу“, „Шляхи“, „До поета“ — знав дійсність, для нього трагічну і сьогодні, і завтра, і, придушений, переживав аґонію, відчуваючи на собі пяту зарозумілого хуліґанства. Хіба-ж не автобіографічний вірш:

Поете! Не хвались, чи маєш хліб, чи ні!
Якее нам до того діло?

Це треба булоб написати на надгрібку Самійленка. У голоді і страшній біді умер той, без кого не обходилося майже ніодно студентське зібрання 1885—1889 років, де завсіди деклямували його твори на бажання присутніх, і хто давав суспільству не ритмоване цвірінькання горобця, а силу ідей. Ол. Дорошкевич пише: „Якось так у нас трапляється, що ми лише після смерти можемо справедливо оцінити людину, її ролю в нашому-ж таки суспільстві. Несподівано помічаєш у раз, що ця постать високо підноситься над середнім рівнем, над буденщиною... І чомусь так ударила по нервах, навіть по власному сумлінню ця звістка про смерть поета Сивенького“. Це гірка правда.

У збірнику, присвяченому памяті Самійленка, що друкується в Празі будуть поміщені мої спогади про Самійленка, з яким ми були близькими приятелями із студентських літ. Тут я хотів би подати дещо з того минулого, що було в свій час конспіративним і стало в великій мірі розбитими надіями, а Самійленкові принесло нове розчарування. Та й тепер, 40 років пізніше, багато з того конспіративного не може бути оголошеним. Один мій приятель два тижні тому писав мені: „Ми, славяни, ще не доросли до того, щоб про наші найважливіші справи говорити голосно. Тяжко було і тяжко є“. Я те-ж думаю, що ще не можна всього писати.

В 1925 р. акад. Баталій опублікував таємні документи російського уряду з програмою винищування українського та чеського славянофільства українських Кирило-Методієвців та чеських будителів, з наказом щеплення мос-

як довго не буде розвязана проблема нац. меншостей, так довго не можна поважно думати про закріплення Европи.

*

Українці, як відомо, не привязують надто великої ваги до інституції Конгресу національностей, що заступається головно за дрібними, розсіяними меншостями, які добиваються в найліпшому разі права на культурну автономію. — В цьогорічному Конгресі візьме участь від українців в Польщі *ред. В. Мудрий.*

Великий день Калущини.

Повітове кооперативне свято й ювилейне свято митр. Шептицького в Калуші.

Маси народу. — Повитання Митрополита в Пійлі і Калуші. — Полева Служба Божа. — Кооперативна академія. — Фестин. — Ювилейний концерт.

День 24. серпня був [illegible] манїфестацією української Калущини. П[illegible]тове кооперативне свято та свято 30-літньо[illegible] ювилею митрополита Шептицького при особистій приявности самого достойного Ювилята стягнули без аґітації таку масу народу з цілого повіту до Калуша, що сам Митрополит і представники кооперативних централь були просто заскочені такою кількістю людей. Урядова ПАТ начислила очима п. старости Костоловського тільки 8.000. А тимчасом найстарші калущани кажуть, що навіть при приїзді перед 60 роками цісаря Франца Йосифа не було в Калуші стільки людей. Бо було їх тепер напевно понад 20.000.

Підготовленням свята займалися два комітети: комітет кооперативного свята і комітет ювилейний. Кооперативному комітетові староство заборонило кооперативний похід. У відповідь на це комітет в останній хвилі візвав громадянство заманіфестувати якнайчисленнішою участю у святі свою солідарність з нашою кооперацією.

Комітет ювилейного свята приготовив повитання Митрополита в Пійлі, перед церквою в Калуші і святочний ювилейний концерт. Комітет зовідомив староство письменно заздалегідь про програму ювилейного свята, на яке він явився з власної ініціятиви.

Вже від самого ранку наплинав народ фірами й пішком в усіх сторін до міста. Через місто і дорогами поза місто в напрямку до села Пійла тягнуть мальовничі кінні бандерії. В Пійлі збирається понад 500 їздців з сіл: Войнилова, Ступінки, Підгірок, Верхні, Станькової, Перекіс, Угринова Старого, Бережниці, Голиня, Долпотова, Кадобної, Підмихайля (20 вусатих старших ґаздів), Хотіня, Неговець, Томашовець, Сівки Кал., Сваричова, Мостищ, Копанок і міста Калуша (20 соколів в одностроях із списами з прапорцями). Уставляються довгим шпаліром вздовж шляху. Ціле Пійло з парохом і процесією під тріюмфальною брамою (з якої, до речі, вже в пятій год. рано казав референдар староства поліцаям стягнути тризуб). Явився під брамою і староста з повітовим командантом поліції. І дарма, що п. староста обіцяв не робити трудношів бандеріям: постерунки поліції пускали вісти, що приїзд бандерій заборонений, а були й погрози, що жадного кінного з сіл не пустить...

Представники українських товариств повитали Митрополита вже в Брошневі. Під оклики „Слава" проїздить Митрополит між довгими рядами бандерій. Але що був пізний час, то поїхав скоро до Калуша, де під церквою повитав його від духовенства о. декан Дякон, від міста теплим признанням для української кооперації заступник бурмістра Домбровскі і делеґація жидівської віроісповідної громади. Під звуки пісні: „Коль славен Господь в Сіоні", відіграної оркестрою читальні „Просвіти" в Хотіні, увійшов Митрополит до церкви.

В год. 9-ій рано зачалася на великій площі кредитової кооперативи „Хліборобський Союз" соборна Служба Божа, відправлена 5-ма священиками під проводом о. декана Дякона. Співав зелинений хор читалень у Калуші, Загірю і Хотіні під орудою п. С. Захнея. Відповідну палку проповідь виголосив о. М. Чорнега.

Тимчасом до міста віхала з Пійла кіннота та уставилася (теж не без трудношів, бо поліція хотіла її замкнути на одній вулиці, і треба було аж інтервенції, щоб кінноту пропущено провести Митрополита на площу) довжелезними шпалірами від церкви через ринок аж до площі. Поміж тими шпалірами проїхав Митрополит автом з процесією і масою людей на площу. І тоді велика, повна вже й так площа наповнилася вщерть. По короткій панахиді за упокій кооператорів виголосив Митрополит теплу проповідь до народу. По Богослуженню була кооперативна академія. Її отворенню її головою Надзірної Ради ПСК дир. Ковалем промовив представник Ревізійного Союзу редактор Пеленський, а хор читальні в Підгірках відспівав кооперативний гимн. Велика маса народу, до якого треба було промовляти не людським орґаном, а треба булоб цілої низки гучномовців, щоби вся маса почула промови, — дальше неможлива спека і стиск заставили президію скоротити дещо академію, поминаючи співи й оркестру, а залишаючи тільки промови. Промовили дальше: інж. Творидло від Центросоюзу, інж. Палій за Маслосоюз, від Парляментарної Репрезентації посли: Великанович і Максимович. Дир. Рубчак відчитав опісля письменні і телеграфічні привітання, а дир. Бариш замкнув академію подякою делеґатам та учасникам.

Не зважаючи на величезний натовп, не було ніде ні одного випадку нарушення спокою, жадного нещасливого випадку. А для вдержання ладу мав комітет тільки 15 впорядчиків і 16 пластунів та пластунок в одностроях. Арештовано сокола Дуду з Верхні та відібрано йому викакку й сокільську шапку. Арештовано і крамара кооперативи в Підгірках Пішака за те, що він, мовляв, розліплював комуністичні плакати, які появилися в часі свята по місті і по селах. Але скоро обидвох випущено.

По кооперативній академії — тому, що поблизу відпав — зачався народній фестин. Під згуки гарно вігравої оркестри в Хотіні виступили із вправами діти й дівчата з Войнилова, з прегарними вежами „Луг" з Угринова Середнього, з вежами і вправами калуських „Сокіл", з вежами пластуни і пластунки, з вправами „Сокіл" у Верхні. Фестин тягнувся пізно в ніч.

Тимчасом в год. 7-ій веч. відбувся заходом усіх місцевих українських товариств ювилейний концерт з нагоди 30-ліття Митрополита Шептицького на митрополичому престолі. В гарно прибраній салі Народнього Дому пишався на першому місці прибраний зеленю великий напис кирилицею „Витай нам, Архієрею!", а на стіні портрет і герб Митрополита. Під оклики „Слава" ввійшов на салю шановний гість. А над сценою довкола напису запалала ясна стрічка жарівок і освітлювала напис увесь час концерту. Хор студентів і калуських громадян привитав гостя кантатою Ярославенка, а посол Струтинський ялсував ядерно у змістовому рефераті життя, діяльність та заслуги Ювилята для українського народу. Дальше вийшли на сцену найменші виконавці: маленькі зі ти з діточого садку філії „Союзу Українок", що витали Митрополита декламацією і співом („О Україно") та подали йому гарну китицю. За ними найстарші виконавці: зложений із мішан хор читальні „Просвіти" в Калуші під орудою п. Захнея виконав назагал добре важку композицію Лисенка „Було колись...", показуючи тим, що хор міг би співати так добре, як це було колись. Але було і мале, ґрізне заломання, котре є осторогою що в хоровій праці не можна безкарно робити за великих перерв. Друга частина концерту була гідною великого міста. Фортепянове сольо п-ні Решетиловичевої, що з відчуттям і величавою технікою відіграла Бетовенову сонату 57., гарна деклямація учня Богдана Янкова (Лепкий „В храмі св. Юра"), скрипкове сольо учня празької консерваторії п. Романа Мировича, сольо п-ні Ольги Дівничевої, що відспівала з чуттям та експресією молитву Валентина з „Фавста" і Людкевича „Ой вербо, вербо", вкінці сильний мужеський хор під управою п. Матія Дули з бальором „Засяло сонце" Недільського — зложилися на прегарну цілість, котра зробила велике враження та викликала бурливі оплески навіть у найвибагливіших слухачів.

Свято закінчилося національним гимном, при чому староста і повітовий командант поліції вийшли по перших його згуках, хоч інші польські представники (як представник міста й ін.) вислухали гимну до кінця. Під оклики „Слава" попрощав Ювилят Калуш і відїхав автом до Брошнева в супроводі членів ювилейного комітету.

Приявний.

Арештування в Києві.

АТЕ. Берлін. ДПУ перевело ревізію в товаристві „Рудметальторг" у Києві. Усіх директорів арештовано й вивезено до Москви. У Верхнеудінську розпочався процес 150 урядовців, обвинувачених у зловживаннях влади. В Москві арештовано 51 осіб за нелеґальну продажу товарів, добутих з кооператив.

Перед диктатурою в Німеччині?

„Н. В. Журналь" містить статтю Адольфа В. Кербера, який твердить, що в Німеччині скоро наступить диктатура націоналістів. Цю диктатуру підтримувалаб навіть Москва, у надії, що німецькі націоналісти довелиб до нової війни, а війна до всесвітньої революції. Новоіменований командант райхсвери ґенерал Гаммерштайн гаряче обстоює ідею диктатури в Німеччині та співпраці з большовиками.

Великі маневри французької армії.

АТЕ. Париж. Дня 1—6. вересня у південній Франції близько італійського кордону відбудуться маневри французьких військ, в яких візьме участь 50.000 вояків. Це будуть найбільші маневри від часу світової війни. Околиці Модан, Бурж, Мотіє і Сан-Мавриційї переповнені військом усяких родів зброї. Підчас маневрів випробують нові роди гірських танків.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ковського славянофільства, де славянський дух треба заступити російським. Тому, напр. навіть українські пісні, музика яких збудована на семитонній гаммі, переслідували, а московські пісні, музика яких збудована на пятитонній азійській ґаммі, піддержували і пропаґували. Лисенко ледве міг здобути дозвіл на один концерт і то лише в Києві, а Аґренев-Славянський всюди піддержувався урядом за пропаґанду московських пісень, під такт і зміст яких поров своїх менших хористів різками, коли вони без експресії співали: „Бей, муж, бей! Бей, не жалей", або недоладу „ухали". За різки був він навіть засуджений, але офіціяльний патронат прославляв і різки. У Києві досить було і громадських московських дівчів, які провадили політику оттого славянофільства, палкі в нищенні української славянської культури. А що українство в Росії було найбільше славянським, то саме воно викликало проти себе найбільшу ненависть, злобу і ворожість. Ці „славянські" елементи скупчувалися переважно в так званому офіційному „Славянському Благотворит. Комітеті". Від цих „славян" завсіди виходила найогиднійша ініціятива украйножерства. Серед них був і жандарм Новіцький, і цензори Рафальський, Ромер та Т. Флоринський, Піхно та ін., увіковічені Самійленком погромщики.

Ми не знали таємних урядових розпоряджень, але бачили у сумній життєвій дійсности виконання їх і відчували переведення їх на нас самих. Треба було бути такими ідіотами, як російські політики, щоб вважати, наче ніхто не розбере, чому це Аґренев-Славянський, Соловцев і все московське прославляється, а Лисенка і Кропивницьк[illegible]го переслідують і обливають помиями. Знали ми і бачили й те, що цей київський славянський комітет є осередком пропаґанди московського славянофільства в Галичині та в Чехії. В Галичині Комітет цей мав аґентів, яких оплачував і через яких організував пропаґанду москвофільства та гостру ворожнечу проти українського руху в Галичині. Ці аґенти приїздили в Київ, але не могли законспіруватися ніяк, бо галицькі москвофіли всюди клянчили грошей, поводилися як льокаї і балакали таким язичієм, що всі і всюди їх пізнавали. Вони були посміховищем навіть серед членів Комітету, які з цим не крилися, але це не шкодило їм виплачувати їм гроші.

Саме Ф. Савченко опублікував документи про підкуп і оплату з Росії москвофільського часопису у Львові „Слова" через Площанського та москвофільської пропаґанди серед галицьких українців. (Зап. Наук. Т-ва ім. Шевченка, т. 150, Львів, 1929, с. 391—404). Цією платнею жили і „Пролом", і „Новий Пролом", і „Червона Русь", і „Галицька Русь", і „Галичанин" і вся інша хуліганська преса москвофілів. Але що до грошей з російських таємних фондів, то рекорд побив Наумович, якого Франко назвав Безумовичем. Після смерти Наумовича вдова його жила в Києві, одержуючи пенсію, про яку не могли мріяти не тільки ніодна російська попадя, але і вдова університетського професора, ґенерала чи ґубернатора. Молитви до царя, до міністрів та до Славянських Комітетів, особливо до Київського, помагали попові Наумовичеві більше, ні-ж молитви до Бога. Це за украйножерство і зраду рідній нації. Гроші в Галичину на аґентуру, та москвофіл. пропаґанду йшли від царя, з мін-ства внутр. справ, військового, освіти, ісповідань, з славянських комітетів, особливо з Київського та Петербурського. Галицькі москвофіли були спритними майстрами: вміли робити з себе славян і брати з Росії гроші за протиславянську пропаґанду московського унітаризму!

(Докінчення буде.)

На музичні теми.

Відповідь о. С. Сапрунові на його статті п. з. „Співоча культура“.

II.

Тепер перейду до закиду о. Сапруна, начеб наші музики і композитори сторонили від хорів, у протиставленні до придніпрянських музиків. Не перечу, що багато помічень о. Сапруна над станом нашої хорової справи є слушні й оправдані (шкода тільки, що переводячи аналогію між нами та чехами, сербами, німцями і т. д., автор статті не перевів ріжниці обставин, серед яких працюють музики чи композитори у нас і в тих державних народів). Та все таки мені просто незрозуміло, на якій основі міг о. Сапрун зважитися на твердження, що „наші галицькі музики, що були і є від матірнього пня відділені китайським муром, не беруть ніякої участи у хоровому житті“, та що „наші нові композитори, задивлені в захід, не хочуть слухати співу народу і не хочуть на тій підвалині творити, а хочуть творити щось оригінальне, забуваючи, що на заході вже давно і краще те сотворено, а українська музика може й повинна зацікавити світ у першу чергу народньою піснею“.

Признаюся щиро, що той уступ із згаданої статті зробив на мене враження зовсім несеріозної „писанини“, бо не припускаю, аби о. Сапрун був аж так „відділений китайським муром“ від історії нашого — бідного, що правда! — музичного минулого, та щоб йому не було відоме те з діяльности і творів сучасних наших композиторів, що зовсім не відповідає твердженню о. Сапруна. Аби не бути голословним, перейду загально менш-більш усіх наших померших та значнішу частину живучих наших композиторів.

Відомо, що іскра національного відродження вийшла в Галичині із кругів духовенства. Воно, найбільш зближене до народу — до матірного пня, всеціло було виразником нашого культурного життя. На музичному небосклоні починають появлятися перші зірки нашої майбутньої музичної культури, перші її піоніри: М. Вербицький, І. Лаврівський, відтак В. Матюк, І. Воробкевич (буковинець) і інші. Чиж не спирається вся їх композиторська діяльність у значній части або й виключно на хорі церковнім та світськім?! Чи не брали вони участи в тодішньому хоровому житті? (Воробкевич був у Чернівцях основником академії для реформи церковної музики). І хоч вони не звертаються ще з повною свідомістю до пребогатої нашої скарбниці, до народньої пісні, то проте Вербицький творить свої інструментальні твори (симфонії чи радше рапсодії) на українські теми, а В. Матюк записував та гармонізував українські народні пісні і був навіть членом комітету для збирання наших народніх пісень при видавництві **„Das Volkslied in Österreich“**. Кожний з них, як умів, так служив і з любовю працював та клав перші цеголки під будову нашого музичного мистецтва.

Та йдім дальше. — Чиж ціла музична діяльність Анатоля Вахнянина, Остапа Ніжанковського, Дениса Січинського не є саме яркими запереченням закидів о. Сапруна?! Вахнянин — основник наших співацьких і музичних товариств — чиж не полишив цілої низки хорових творів, між іншим і гармонізацій народніх пісень? Те саме сказати треба про Остапа Ніжанковського, який заложив „Бояна“ і був просто феноменальним організаторським та дириґентським талантом. Хтож витав у 1903 р. в салі „Львівської Фільгармонії“ на чолі зединених хорів нашого Лисенка? Хтож вкінці заложив нашу першу „Музичну Бібліотеку“, яка видавала хорові твори наших композиторів? А Денис Січинський, про якого сумну долю згадує о. Супрун... Чи не впав він саме жертвою того, що надто був звязаний із хоровим життям свого міста Станиславова? Вже мав Січинський виїхати до Праги на музичні студії і — як я у Празі довідався — проф. А. Горбачевський виєднав був навіть для нього якусь запомогу на ту ціль. Та сталося таке, що „Станиславівський Боян“, аби задержати Січинського при собі, підвищив незначно його дириґентську платню і Січинський лишився у краю. Хто знає, чи це не було причиною звихнення його музичної карієри, а для нашої музики змарнуванням безперечно сильного композиторського таланту...

А Топольницький, Кишакевич Ф. Колесса — чиж не писали вони виключно на хор? Чиж Кишакевич не брав живої участи у хоровому житті Перемишля, будучи свого часу дириґентом тамошнього „Бояна“? Філярет Колесса писав усі свої твори на народніх піснях і мотивах, при чому не можна поминути й етнографічно-наукової його діяльности на полі нашої народньої пісні та народніх дум.

Перейдім вкінці до епохи, яку започаткував С. Людкевич та якої він до нині є головним представником. Скількиж із своєї творчости присвятив Людкевич саме хоровим композиціям — від опрацювань народніх пісень почавши, а скінчивши на монументальних вокально-інструментальних творах, як „Кавказ“ і ін.! Чиж не ревідує Людкевич деяких хорових творів наших давніх композиторів, не вигладжує їх хроповатостей чи то в гармонії, чи в голосоведенні тільки на те, щоби зробити їх вартість ще й нині до деякої міри актуальною, та щоби в той спосіб придбати для наших хорів дещо репертуару? Хтож, як не Людкевич витягає з пороху забуття наші давні галицькі популярні пісні та своїм опрацюванням їх рятує з нашої вбогої традиції те, що тільки дасться?! Чиж можна вкінці поминути його працю над списуванням та досліджуванням наших народніх пісень? А чиж не брав і не бере Людкевич найбільш живої участи в хоровому житті, будучи протягом довгих літ дириґентом „Львівського Бояна“ та ще й нині працюючи на тому становищі? А концерти, присвячені памяти наших померших композиторів, як Вербицький, О. Ніжанковський, А. Вахнянин, — дальше концерт в століття смерти Бортнянського та ювилейний у століття української пісні (збірник Максимовича), концерти нових придніпрянських композиторів, а навіть концерти із вокальними камерними творами чужих авторів (Брамс, Шуман) і т. д. — чиж те все не ініціятива і праця Людкевича? А його участь як основника наших музичних товариств, у тім і „Боянів“?

А коли перейду і до моєї особи, яка найменше має претенсій на якийсь звязок з хоровим життям у нас, бо свою діяльність звернув я радше на інструментальну ділянку, в першу чергу камерну (і це придніпрянська критика зараховує мені саме як „плюс“!), — то і тут ні при чому закиди о. Сапруна. Коли в 1915 р. не було кому обняти проводу в „Бояні“ у Львові, я самозванчо накинувся на дириґента та оголосив проби в часописах і працював там протягом 2 чи 3 літ; тоді я уладив декілька концертів, між іншим перший концерт, зложений виключно з колядок та щедрівок (головно Стеценка), дальше концерт обрядових пісень і Шевченківський концерт (виключно із творів на народніх піснях!). Мушу ще згадати, що в часі моїх музичних студій у Празі устроїло моїми заходами Праське співацько т-во **„Hlahol“** в 1912 р. окремий „вечір української народньої пісні“ і для тої цілі я написав своє „Українське весілля“, а також помістив у програмках довшу статтю про українську народню пісню. В р. 1914—15 оснував я у Празі враз з проф. Мироном Федусевичем „Співацький Кружок“ (із співаків еміґрантів) і хор той співав що-неділі і свята підчас нашої Служби Божої в церкві на „Пшікопах“. Не маючи ніякого нотного матеріялу, я при помочі проф. Федусевича зібрав тоді все потрібне та зґармонізував на муж. хор. А хоч я для хору написав менше число творів, як інші наші композитори, то зате ціла моя композиторська діяльність спирається майже виключно на народній пісні.

Чиж вкінці Н. Ніжанковський, З. Лиско, чи наймолодший М. Колесса не уживають як підкладу до своїх творів народніх пісень або чи не творять в дусі народнім? І на якій-же основі спирає о. Сапрун свою леґенду про відділення українських музиків і композиторів китайським муром від матірнього пня, про їх сторонення від хорів та про їх нехіть слухати співу народу?! Колиж о. Сапрун чувся настільки компетентним щоб давати поради українським композиторам, як і що вони мають творити, то повинен був дещо основніше перевірити закиди, кинені в їх сторону.

Василь Барвінський.

Ще про малювання церкви в Підкаменю.

В справі малювання церкви в м. Підкаменю к. Бродів, про що писалося в „Ділі“ в новинці і дописах в чч. 182 і 185, дістали ми обширне вияснення від проф. артиста-мал. М. Осіньчука, з якого виходить, що Всч. о. М. Ваврик поступив неправильно, коли після листа Митр. Консисторії і присланого Консисторією артиста все-ж, на власну руку, вишукував „відповідного артиста-маляра“.

Щодо вказівок про стилеве і плянове малювання, які розвинув перед о. Ввриком проф. Осіньчук, останній застерігається, що не уповажнював о. Ваврика ними розпоряджати і комусь передавати, як свої індивідуально-творчі замисли, а тимбільше виконувати людині, яка не підготована не лише їх виконати, а навіть зрозуміти. Проф. О-к заявляє, що витягне з ужитку його творчих замислів відповідні консеквенції. Далі проф. О-к зазначує, що за недоставлення проєктів розмалювання церкви Митроп.Консисторії відповідає виключно о. Ваврик.

Щож до допису п. Кучера з Тернополя, то в листі проф. О-к підкреслює нещастя, яке з ним сталося та радить не братися за роботи, до яких він не підготований, бо не знає ані стилів, ані обходження з такими памятками, як церква в Підкаменю і що не вільно „вишивати декоративно“ барокову церкву. При кінці проф. О-к вказує на те, що деякі помальовані п. Кучером церкви компромітують наше мистецтво й українські артисти-малярі уживають заходів, аби таке малювання знищити, як пр. у Зборові і в інших місцевостях.

Від Ред.: Поміщуючи отсі стрічки, Редакція припиняє дальшу дискусію в підкамепецькій справі. Зате попросить фахівця написати для „Діла“ статтю про малювання церков взагалі.

НОВИНКИ

— **Постійне змагання** дати населенню здоровий, нефальшований та відносно дешевий набіл спонукало нашу централю „Маслосоюз“ відчинити з днем 1. вересня ц. р. осьмий з ряду у Львові склеп дрібної продажі набілу при вул. Кентшинського ч. 24. Радіємо цею відомістю та сподіємося, що наше громадянство вже у власному інтересі повитає щиро і підіпре своїми закупами цю нову станицю.

Що на це римо-катол. консисторія? В другій половині липня ц. р. в селі Голові зборівського повіту побожні, зібравшися коло церкви, ожидали приходу священика. По приході винесли з церкви хоругви і вибралися святити поле, а йдучи, співали побожні пісні. З противного боку надїзджає віз, а панок, що сидів у возі, побачивши українську процесію, відвернувся в противну сторону, не скинувши навіть капелюха. Священик бачучи це, питається своїх вірних, що то за панок, який боїться хреста, на що вони йому відповідають, що це рим.-кат. парох Поморян, ксьондз Коштиловський. Тоді священик задержує процесію і віз та відзивається до їдучого ксьондза тими словами: „Ти брате не приносив нині безкровної жертви Богу, що відвертаєшся від хреста. Ти не священик, а діявол“. Жінки-селянки стягнули ксьондзові капелюх з голови силою. На деканальному зїзді рим.-кат. священиків в Бережанах робили товариші примірного „ксьондза“ за це докори та кс. Коштиловський боронився тим, що між унїятами, а схизматиками нема жадної ріжниці, що він не вірить в унію гр.-католиків, та перед схизматицьким хрестом капелюха скидати не буде. Не минув місяць, як його експозит в Рикові ксьондз Якубовський поїхав до сусідного села Снович, щоби посвятити трираменний хрест для місцевих двох кацапів. Де тут шукати льоґіки? Римо-кат. парох Поморян відвертається від процесії гр.-кат., не знимає капелюха, а його експозит їде посвячувати дійсно схизматицький хрест? Що на це скаже рим.-кат. консисторія, якій ця справа вже відома?

— **Як то воно було в Ходорові?** „Ґазета Поранна“ містить допись із Ходорова, з якого довідуємося, що закінчення курсу психольоґічно-педаґоґічного для вчителів народніх шкіл, було маніфестацією льояльности українського вчительства супроти Польщі. У дописі читаємо: „Сеніор учительства, зібраного на курсі, дир. Сидор, Русин, заявив прилюдно, що хоч працював під австрійським „забором“ і навіть в Росії, то ніде учительству не є так добре, як в Польщі, та в імені учительства запевнив про льояльність праці для добра держави. Надзвичайно милий вид представляло учительство підчас богослуження в римо-кат. костелі в Ходорові, в менті, коли спільно поляки і русини побратавшись, як колись, співали сильними голосами (!!) заінтоновану ксьондзом деканом Клепаном пісню „Боже цось Польске!“ Допись підписав С. Л., а скільки в ній правди, про це може нам напише ходорівське українське вчительство.

—**Котра дитина у Львові найздоровіша?** Міський комітет „Тижня дитини“ у Львові орґанізує конкурс на найздоровішу львівську дитину. До конкурсу можуть зголошуватись діти замешкалі у Львові, а саме так: до першої ґрупи діти до 12 місяців життя, до другої ґрупи діти від 2 року життя до 6 року. Лікарські оглядини дітей відбуватисьмуть від 4. до 11. вересня в амбуляторії клініки діточих недуг при вул. Ґловінського ч. 5 від год. 11.30—12.30 і в амбуляторії жидівського шпиталя при вул. Рапапорта ч. 8 від год. 11.30—12.30. Окрім цього в амбуляторії „Народньої Лічниці“, у залізничій приходній при вул. Городецькій ч. 127, у порадні Міського Городу Здоровля, Місіонарська площа ч. 2, та при вул. Хорущини ч. 22 від 5—6 год. пополудні і при вул. Шпитальній

ч. 31 від 5—6 год. попол. Діти, яких визнають найздоровішими будуть представлені 12. вересня в 9. год. рано в салі школи при вул. Рутовського для конкурсової комісії. Урочисте роздання нагород відбудеться 14. вересня в год. 12. впол. у школі ім. Міцкевича при вул. Рутовського ч. 15. Досі зібрано 60 нагород.

— **Оригінальна смерть.** У Бориславі відомий там злодій Михайло Зварич виліз у ночі на телеграфічний стовп, щоби стягнути мідяні дроти та продати їх за пару золотих. Такі вчинки вдавались йому нераз, але тимразом Зварич розбивши ізолятори, схопив рукою за дріт і електрична струя, яка в цей мент була сильна, убила його, а убрання спалила зовсім. Вранці прохожі побачили нагого злодія, що мертвий висів на телеграфічних дротах. Колиб Зваричеві була вдалась крадіж, то сьогодні „Газета Поранна" і „Слово Польске" булиб заповняли цілі шпальти статтями про „саботаж УВО в Бориславі".

— **Чемний купець.** Анна Гемпель із Курковоі вулиці ч. 9. купила собі в купця Якуба Мора на площі Різні пару панчіх, а коли вдома побачила, що панчохи діраві вернула до страгана і просила заміняти її драні панчохи. Власник страгана Мор розсердився так, що вдарив Анну Гемпель палицею по голові і вона впала на землю та має тепер дірки не тільки в панчохах, але і в голові, якої на жаль виміняти не можна. Темпераментний страганяр арештований.

— **Самовбивство в костелі.** У варшавськім костелі св. Спасителя біля сходів, що ведуть на амвону, молився 32-літний робітник Владислав Сокевич. Помолившись, він випив отруту і відвезений з костела до лічниці, помер. Причиною самовбивства був брак праці і непорозуміння з жінкою.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 30 ц. м. масло експортове 4·30 зол.; десерове 4·20 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1·30 зол.; копа яєць 6·60 зол.

Заграва пожеж.

Польська преса повідомляє, що в рогатинському повіті згоріли в селі Липиця Долішна в неділю 31. серпня ц. р. 6 стирт збіжа і 2 стирти соломи з фільварку гр. Русоцького. Шкода виносить біля 50.000 зол. В селі Острів ал Григорів згоріли також в неділю дві стирти конюшини і стирта жита власности Ольги Ростворовської. В неділю 31. серпня ц. р. невідомі справники перервали телефонічні і телеграфічні дроти між Перемишлянами і Рогатином. Знова в селі Сидниці пов. Яворів згоріло 14 стирт збіжа з фільварку Ромуальда Сангора. Шкода виносить 14.000 зол. Біля Ходорова в селі Сухарові згоріли теж у неділю чотири стирти збіжа власности акційної спілки „Ходорів". Шкоди досягають 9.000 зол. В Яричові Новім пов. Львів згоріло в неділю 31. серпня дві стирти сіна з фільварку Стефанії Балтаровічової. Шкода виносить 6.000 зол. Польська преса записує ці пожежі на рахунок УВО.

Здоровля віцемар. Домбського поважно загрожене.

З Варшави повідомляють, що здоровля віцемаршалка сойму Домбського, на якого в суботу напали офіцери і побили його в груди, є поважно загрожене. В неділю 31. серпня ц. р. лікарі нараджувалися до пізної ночі і видали кілька опіній. Велику сензацію викликав у Варшаві лист офіцерів, поміщений в „Роботніку", які домагаються від військових властий переведення енерґійного слідства, щоб викрити напасників на віцемарш. Домбського. Крім того офіцери домагаються, покликуючися на шану офіцерського мундіру, від напасників, щоб самі виявили свої прізвища.

Затвердження присуду на майора Рильського.

Найвищий Суд відкинув касаційну скаргу майора Рильського, якого суд присяжних у Перемишлі присудив за вбивство жінки на кару смерти з заміною на 15 літ важкої вязниці.

Зі спортового життя.

Львів. Україна — Р. К. С. 8:0.

ЛІҐОВІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Чорні — Гарбарня 2:1 0:0).
Варшава. Варшавянка — Поґонь 2:2 (1:1).
Краків. Висла — Польонія 2:2 (2:2).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ (за вхід до Ліґи).

Львів. Лехія — Унія (Люблин) 4:3 (2:1).
Лодзь. В. К. С. — Леґія (Познань) 5:1 (1:0).

А-КЛЯСОВІ ЗМАГАННЯ.

Ряшів. Ресовія — Ревера 8:0 (5:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Чорні І Б — Ожел Бали 7:0 (2:0).

Новий воєвода, ґродський староста і командант поліції.

На бажання міністра внутр. справ, новоіменований львівським воєводою полк. Наконечніков-Клюковський, дотеперішній станиславівський воєвода, перейняв урядування у Львові вже в суботу 30. Х. пополудні. В тому самому дні почав урядувати новий ґродський староста у Львові Леон Ґалляс. Новий староста є родом з Тарнова, університетські студії кінчав у Львові; в останньому часі був інспектором при відділі безпеки у люблинському воєвідстві. — Новим командантом львівської поліції став надкомісар Фукс з Вильна.

Вибиття шиб в Народній Гостинниці.

Польська преса повідомляє, що вечером з суботи на неділю 31. серпня ц. р. невідомі хуліґани вибили шиби в Народній Гостинниці при вул. Костюшки і тяжко поранили ножами портієра п. Макогона, якого в ґрізному стані відвезено до шпиталя.

Сумний кінець летунського рейду.

На шість польських військових аеропланів, які брали участь в останньому летунському рейді, лише два витримали до кінця: два потерпіли катастрофу, з чого в одному випадку з трагічним наслідком, а два були примушені примусово вичалювати. Всі аероплани були польської краєвої продукції. Шукаючи за причинами тої невдачі, польська преса вказує навіть на можливість злобного саботажу робітників із фабрики Пляґе-Лєскевіча. Начальник департ. летунства у польському військ. мін-стві, полк. Райський, подався до димісії.

Як було у Купновичах?

Високоповажаний Пане Редакторе!

В ц. р. 25. числі „Громадського Голосу" поміщений був допис з Купнович, де було описане свято 30-літного ювилею місцевої чит. „Просвіти". В тому дописі нарушено мою честь. Тому, що редакція „Гром. Голосу" не помістила мого спростування, я віддав справу на судову дорогу, а моє спростування прошу помістити на сторінках Вашого цінного часопису.

Неправдою є, що „до цього свята досить неприхильно поставився місцевий парох о. Ст. Онишкевич, бувший ундівський посол, бо хоч був прошений в орґанізації свята участи не взяв", а правдою є, що це свято заздалегідь заініціювали парох о. Онишкевич, голова читальні Ст. Качмар і дириґент церковного хору Т. Осадчий, що вони по проекті о. Он. зложили програму свята, а саме о. Онишкевич запропонував відбути в той день й посвячення кооперативного дому, і правдою є, що о. Он. піддав гадку запросити на це церковне і народне свято сусідні читальні, філію в Дудках і головне товариство „Просвіти" у Львові.

Неправдою є, що „воно краще, що так сталося, бо всі переконалися, що без попівської помочі і попівських церемоній свято вдалося", а є правдою, що парох о. Он. відправив водосвяття і благословення кооперативного дому і що мав кінцеве слово на святі, в якому намітив програму майбутньої роботи в Купновичах.

Додаю, що це свято мало відбутися пізніше, бо воно мало на меті розбудити з бездіяля цілу околицю. Отже мали бути запрошені сусідні священики на богослуження, мала пійти з церкви до коопер. дому процесія, мали промовляти делеґати-селяни всіх дооколичних читалень, мав відбутися фестин і т. п. Та на щастя „Гром. Голосу" приїхав до дому посол М. Роґуцький (з волинської аґітації передвиборчої) і зарядив, щоби це свято відбулося зараз у другу неділю. Я довідався про це від посла Роґуцького в суботу й оповів йому, як я проектував це свято уладити. Він на це заявив, що вже повіз місц. учитель до Самбора запрошення друкувати. А якже з запросинами сусідніх священиків? питаю: „то Ваша річ", відповів п. посол. Вправді просила мене потім делеґація читальні і кооперативи поблагословити кооперативний дім, але вже не згадували про чужих священиків, похід з церкви і т. д. В день свята читальні припадало Богослуження в дочерній церкві і я туди поїхав. Але сусідні села знали з поголоски, що в Купновичах відбудеться тієї неділі „полева Служба Божа" і богато людей вибралося на це свято. Та коли почули, як це „свято" скромно мало відбутися, вернули домів розчаровані. Та й купнівські громадяни не були вдоволені. Вже поминувши, що не було процесії, але людей чужих було дуже мало, всього по одному, два делеґатів, котрим казали промовляти, а вони не знали що. Та й п. Роґуцькому не вдалася історія читальні, котру виголосив на святі, бо він її не знав чи не мав часу навчитися з актів головного Товариства і від живучих членів основателів. Ніхто не вичислив їх і не піднiс їх заслуг коло оснування і дуже гарного розвою в початках. Може длятого, що це були місцеві священики і люди не милі „історикові". Та завдяки хорові, заложеному моїми заходами і гарним декламаціям свято випало не найгірше.

Купновичі, 25. серпня 1930.

о. Ст. Онишкевич, парох.

Відозви й комунікати.

Орґанізуйте „День Студента"!

Товориство Прихильників Освіти у Львові повідомляє, що дозволи на збірку у воєвідствах тернопільському і станиславівському будуть видані вже в найближчих днях. Виділ Товариства просить усе українське студентство, поодиноких студентів і орґанізації, а також старше громадянство почати вже тепер заходи для підготовлення збірки, яка відбуватиметься тільки в одному дні. Просимо орґанізувати місцеві й окружні збіркові комітети та зголошуватися до канцелярії Товариства (Львів, Супінського 21) за збірковими листами і леґітимаціями.

Підчеркуємо, що збірка на допомогу українському студентству триватиме тільки *один день*. Тому українське студентство мусить перевести цю збірку так інтенсивно й орґанізовано, щоб вона дала потрібні фонди на необхідну поміч для незаможнього студентства і студентських товариств протягом цілого шкільного року.

Старше громадянство просимо допомогти студентству в підготовленні збірки своїми заходами, а де студентів нема, занятися ласкаво зорґанізуванням збіркових комітетів.

У здоровому тілі — здорова душа!

Українська Громадо!

Літа проминають і старієтеся Ви та Ваші діти. З кожною годиною Ви є менше здібні до зусиль, бо не скріпляєте своїх сил, не стараєтеся придбати замолоду потрібної в житті звинности та бодрости. Й не оглянетеся, як опинитеся старцями, призабувши, що постійне плекання від молодости тіла робить орґанізм свіжим і опізнює старість. Вироблені в молодості сили збираються наче в акумуляторі і дозволяють на старість терпіти лекше труди.

Знаємо з історії, що українці перевищали світ здоровлям і силою, отже ми повинні лишитися такими дальше. Будемо почуватися здоровими — вправляючи постійно руханку.

І Тобі, Жінко, пора вже випрямити руки та зрозуміти, що руханка виховує здорових матерей, а таких треба нашому народові. Тому кличемо до Тебе: кріпи рухом свої сили, бо як Ти слаба, то впадеш під тягарем життя. Рух приносить здоровля і каже забути на щоденні турботи.

Тому вважайте всі за свій обовязок записатися на руханку до „Сокола-Батька" і заохочуйте інших до цього.

Записатися можна щоденно в канцелярії „Сокола-Батька" вул. Руська ч. 20 від год. 9—1. рано і від 7—8 веч. де дається теж всяких інформацій.

За Старшину „Сокола-Батька":
А. Будзиновський, м. голова, *С. Корецький*, справ.

На Пластовий Дім.

Двацятьпятий виказ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер" у Львові, вул. Руська ч. 20, вкл. книж. ч. 15.000) зложили дальше в золотих: 977) Дмитро Вовчко, Кульчиці Шлях 7.50, 978) адв. Іван Корноухів, Рівне 3, 979) о. Сильвестер Журавецький, Улашківці 5, 980) кооп. „Селянська Каса", Мединичі 10, 981) о. Петро Патрило, Переґінсько 5, 982) Теофіль Кульчицький, Кульчиці Шлях., дохід з забави 63.90, 983) Олекса Кобрин, Порохник 2, 984) Осип Сидір, Молодиньче 20, 985) Франц Яворський, Гуминська 10, 986) кооп. „Єдність", Нижбірок Новий 2, 987) о. Теодор Попель, Львів 10, 988) о. Омелян Кравчич, Отиневичі 3, 989) Повіт. Союз Кооп., Тернопіль 50, 990) кооп. „Труд", Дубно 10, 991) Повіт. Союз Кооп., Городенка 10, 92) Трофим Слободян, Чорна 5, 993) Стефан Купчик, Зборів 4, 994) о. Любомир Мисик, Болестрашичі 10, 995) д-р Ярослав Ульванський, Целіїв 10, 996) Секція Молоді при філії „Просвіти", Теребовля 15, 997) Збірка Кур. УУПЮ ім. ск. Тисовського в Калуші: від Тимка Бариша 2, Левка Бариша 2, Михайла Бережницького 2, Антона Возняка 1, який кличе Володимира Данилюка в Калуші, д-ра Михайла Воробця 2, нот. Олександра Дідицького 10, Івана Долгого 2, Степана Загвича 2, Володимира Капка 2, Петра Килибея 2, д-ра Тараса Коритовського 5, Олекси Кочана 2, Онуфрія Курдидика 2, Мирона Мосори 3, Павла Максимяка 1, Петронелі Мацолівної 1, Петра Миговича 5, Вінкентія Миклясевича 5, Івана Мостиського 2, Осипа Микули 1, Ярослава й Анни Рубчаків 3, Андрія Рубчака 5, Ярослави Павлишинової 1, Любки Соботової 1, Мирона й Олександри Сілиських 5, Костя Троця 2, д-ра Івана Со-

кевського 3, Михайла Суровицького 5, Стефанії Чорнітрової 5, о. Володимира Тасовського 3, Василя Сімковичa 1, братів Фелчинських 5, Михайла Козоріза 2, який кличе Осипа Миняку та Василя Супрува, Анни Сенчинової 5, яка кличе о. Івана Павлусевича з Довгої Войнилові, Маріяна Козоріза 3, який кличе Осипа Кочана, Ірини Макаровської 5, яка кличе членів 16. К. УУПЮ у Станиславові і Дмитра Ситанського 3, який кличе Марусю Сімків, 998) Матвій Гуль, Любачів 121.83, 999) о. Ярослав Кикіш, Лусаків 5, 1000) Оксана Лицька, Луцьк 7, 1001) чит. „Просвіти“, Рівна 5, 1002) Яків Ривко, Львів 7.12, 1003) чит. „Просвіти“, Кривеньке 5, 1004) о. д-р Михайло Трохимчук, Перемишль 5, 1005) Сергій Яковець, Седльце 1, 1006) адв. Осип Бурачинський, Коймище 20, 1007) Павлина Улянова, Львів 5 і кличе Олену Терешкович, радн. Зигфрида Туринського і Степана Рака зі Львова та Теодозію Флюнтову з Тури, 1008) о. Василь Яремах, Іщків, збірка на забаві в Купчинцях 22 і кличе дир. Гриньковича й о. Козоріза з Куповець, 1009) кооп. „Згода“, Глуховичі 25, 1010) д-р Олександер Біликевський, Збараж 15 і кличе д-ра Павла Таращука й Омеляна Білинського зі Збаража та д-ра Степана Зарицького з Кізлова, 1011) Любов Витвицька, Коломия 5 і кличе п. Івантишинову з Ворохти, п. Вояркову з Підкамени, Лукію Бутринську з Тепельковець і п. Федорукову з Некваш, 1012) Яків Ривко, Львів 1 і кличе Йосифа Білинського і Йосифа Комаринського з пасажу Міколяша у Львові 1013) д-р Володимир Бемко, Бережани 20, 1014) Денис Стельмах, Бережани 5, 1015) Ростислава Гузарева, Львів 10, 1016) збірка на амат. виставі в Дорі 15.66, 1017) Софія Тріска, Сокаль 2, 1018) о. Гоцький, Колодевце, збірка 26, 1019) Володимир Моравський, Кротошин 10 і кличе п. Литвиновича і радн. Котовича з Познаня, 1020) Дмитро Данилюк, Ополе Любл. 5, 1021) Юрій Василюк, Ярослав 10, 1022) Дмитро Угрин, Дубно 10, 1023) Ірена Єгерська, Підгорці 10, 1024) Льонгин Роба, Перегінсько 9, 1025) Марія Козбур, Самбір 5 і кличе Емілію Шумпу і Солоху Скорикову з Самбора, 1026) пос. Дмитро Великанович, Турка 20 і кличе дир. Андрія Зеленого й Івана Стройського зі Львова та Генриха Коваля з Перекіс, 1027) видавництво „Книга Знання“, Коломия 100, 1028) Анна Кобринська, Львів 10, 1029) Яків Ривко, Львів 1 і кличе Танася Щербу і П. Федишa зі Львова, 1030) д-р Михайло Качмарський, Краковець 10, 1031) д-р Михайло Придаткевич 25 і кличе д-ра Павла Гнинкевича з Гурагумори, д-ра Антона Брилинського з Вижниці і д-ра Спиридіона Матрищука з Ужгороду, 1032) Микола Івасюк, Самбір 25, 1033) д-р Андрій Малик, Братислава 50 ч. к., 1034) інж. Атанас Гладій, Братислава 50 ч. к., 1035) Дмитро Кабан, Краків 2. — Виконуючий Виділ Комітету будови Пластового Дому у Львові подає до відома, що загальний стан збірок по день 21. серпня виносив 22.863.12 зол. Комітет просить отсею дорогою всіх жертводавців, які декларували значніші квоти і їх ще в цілости не заплатили, поспішитися з присилкою декларованих сум.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, дня 2. вересня „Галька“ Монюшка в новій інсценізації, при участи Ст. Грушинського. Пізніше театр вистaвить „Тоску“ Пуччінія при участи Л. Кохановської, дир. З. Залеського і К. Чарнеки; відтак „Жайворонок“ Легара з Ядвігою Фонтанівною в головній ролі і „Травіята“ Верді з п. Бабичем та „Жидівка“ Галеві, „Осінні маневри“ Кальмана й „Кармен“ Бізета.

Малий Міський Театр:

Від 3. вересня „Папа кавалер“ Карпентера при участи Л. і З. Барвінських, Богданської, Боровської, Бродневичової, Керчинського, Ленхтера, Стемповського, Стшелецького; декорації С. Яроцького.

Театр „Ріжнородностей“ (в Народнім Домі):

Від 1. вересня інсценізація повісти Конрада-Коженьовського „Перемога“ цілий тиждень.

Кіна.

АПОЛЬО: Трубадури Ню-Йорку і звукові додатки.
КАСІНО: Прощай Маскотті і Любовниця Магараджі.
КОЛЬОСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: Нібелюнги.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату кіно нечинне.
МАРУСЕНЬКА: Нібелюнги.
ОАЗА: Чорний розбійник.
ПАЛЯС: Після заходу сонця.
ПАН: 13 присяглих.
ПАСАЖ: Намісто Гренкони і За честь жінки.
ХИМЕРА: Весна почувань.
ПРОМІНЬ: Під прапором любови (отворення сезону).
СІНЛЕВЕ: Капітан королівської гвардії і Людоїди.
ФАТАМОРГАНА: Тайна трамвaевого перестанку.
УТІХА: Бастер Кітон: Чоловік, що крутить і Капітан Гарард.

Програма радіо.

Вторoк 2. IX. 1930.

Варшава (1411,7) 12·10 Грамофонові плити. **Гельсінгфорс** (221,4) 15·35 Спів. **Берлін** (418) 16·30 Оркестра. **Рим** (441) 17·30 Концерт. **Прага** (487) 17·00 Концерт. **Відень** (516,3) 11·00 Концерт. **Будапешт** (550) 17·30 Оркестра. **Харків** (426) 19·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 18·00 Авдиція музична і літературна. **Париж** (1725) 16·45 Радіоконцерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Репертуар Нового Українського Театру дир. П. Карабіневича 246
Вишневець.
2. IX. Пан Твардовський.
3. IX. Танок Венери.
Прийме зараз піаністки і скрипача.

Кооператива Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:
Бодзів:
Вівторок 2. IX. — Долі.
Середа 3. IX. Тровнда Стамбулу.
Четвер 4. IX. Ревія „Раз та добре“.

Руханка в „Соколі-Батьку“ починається дня 4. вересня і відбуваться в такім порядку: 1. Члени — второк і пятниця 8—9 веч. 2. Членкині — второк і пятниця 7—8 веч. 3. Старші учасники — второк 6—7 та суботу 7—8 веч. 4. Старші учасниці — второк і субота 5—6 поп. 5. Молодші учасниці — второк і субота 4—5 поп. 6. Молодші учасники — понеділок 3—4 і четвер 4—5. 7. Ґенісничий відділ — середа і субота 8—9 веч. — **Руханкова Секція „Сокола-Батька“.**
376 2—2

ПРИЙМУ учеників на станцію, Львів, Тереси 2 Б. 1. поверх офіцини на право. 400 2-3

СМЕРТЬ КОМАРАМ!

Комарі є найбільш докучливими для людей комахами і спричинюють багато смертельних випадків. Комарі викликують малярію і інші заразливі недуги. Щоби оминути укусів і забезпечитися від комарів, треба конче розприскувати Фліт.

Фліт нищить мухи, комарі, блохи, молі, комашню, каракони, блощиці, а також і їх яєчка. Він є смертельний для комах, а для людей нешкідливий. Не залишає жадних плям.

Фліт не слід порівнювати з іншими середниками проти комах. Вимагайте жовтої бляшанки з чорною опаскою, при чому стережіться підрібки.

FLIT
FLIT
Нищить швидше

ПАННОЧКИ найдуть вигідне поміщення — фортепян дома. Шашкевича 2. ч. двер. 3. 398 2—2

ІНТЕЛІҐЕНТНА родина прийме учениці по умірковaних цінах. Мешкання близько Василіянок, дома фортепян, німецька, французька конверсація. Адміністрація „Діло“ „Родинна опіка“. 396 2-2

ВІДНАЙМУ кімнату для двох студентів з харчем або без, Куркова 14, партер двері 9. 389 2—2

НАВЯЖУ переписку в матримоніяльній цілі з інтелігентною і музикальною українкою до літ 27. — Зголошення зі знимкою до Адміністрації „Діла“ для „Учителя“. 392 2—2

ЗРЕДУКОВАНИЙ учитель, бувший військовий, прийме заняття в українській публичній інституції, як гімназії, бурсі, освітніх товариствах, в банку, складі або магазині в характері дозорця, післанця, служачого або терціяна. Зголошення до Адміністрації під „Ст. Ш.“

Ширіть наш часопис!

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики** ординує від 8—10½, 14—18, в неділі і свята від 10—11. Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепараткові почекальні. **ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, III. п.** Вінда до вжитку. Телефон 65—87.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65—73. 3-10

Відомі Педаґоґи і визначні професори львівських гімназій і семінарій ведуть **матуральні і докінчуючі** Курси „Освіта“, які затвердила Кураторія шкільного львівського Округа. **ВПИСИ** на курси: гімназійний матуральний, семінарійний матуральний, шестиклясовий гімназійний, приготовляючий до осягнення скороченої військової служби, приготовляючий до 4-тої кляси гімназійної для абсольвентів виділових шкіл. — Усі інформації дає **Секретаріят Курсів, Львів, вул. Мілковського 11. телеф. 50-01** від 12—1 і 5—7. Проспекти даром. 272 7-7

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ „À la Paris“

Цілий Львів пере і чистить свою гардеробу в найелеґантніших склепах міста
пл. Академічна ч. 5. Тел. 63—69
вул. Казимирівська 10. Тел. 69—72
Поручення з провінції полагоджуємо негайно. 1729 11—17

Подяка.

„Взаїмна Поміч Українського Вчительства“ влаштувала для своїх членів цього року в часі від 15. липня до 20. серпня у Львові **„приготовчий курс“** до практичних учительських іспитів. Що курс осягнув дуже гарні успіхи, в цьому велика пайка щирої допомоги Достойних СС. Василіянок у Львові, котрі безкорисно дали приміщення для потреб курсу в будинку своєї гімназії при вул. Длугоша, вивінуванім комфортно по найновішим вимогам сучасної педагогії. За це Дирекція Т-ва „В.П.У.В.“ складає Достойним СС. Василіянкам на руки Всч. Матері-Ігумені і Всч. Матері-Директорки щиру подяку.

Подяка.

Чуємося до милого обовязку зложити щиру подяку Начальству стації Вп. П. Соколовським за виявлену нам щирість і розраду в часі смерти нашого сина б. п. Володимира, як рівнож о. Борівцеві й о. Іванусикові за зворушливу прощальну промову, о. Білому за ласкаву участь у відправленні Богослужения, д-рові Еренрайхові за щиру опіку над хорим, чит. „Просвіти“, Амат. Гурткові, українській і польській молоді за зложення вінців і за громадну участь у похороні, околичному і місцевому хорові за милозвучний спів. Вкінці дякуємо всім тим, які в який небудь спосіб причинилися до звеличання сумного обряду. — **Опечалена Родина Голомші в Олешичах.**

Присилайте передплату!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЕРЕКЛАДИ СВІДОЦТВ І ДОКУМЕНТІВ з усіх мов, разом із судовою леґалізацією, полагоджує негайно Бюро перекладів, Львів, площа Академічна 1. 290 9-10

ПОШУКУЮ інструкторки на цілий рік для моєї доньки до перероблення першого року учительської семинарії. Платня по умові. Ломницький, парох, Трибухівці п. Городница ад Гусятин. 331 2—3

УНЕВАЖНЮЄТЬСЯ згублену військову книжечку на імя Івана Коропецького, річник 1905 виставлену через П.К.У. Золочів. 401 2-3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 2468

ПОШУКУЮ совісного інструктора на цілий рік для підготовлення хлопчика до 1-ої кляси гімназії. Музикальні, спортові, що знають чужу мову мають першенство. Д-р Микола Бих, адвокат в Копичинцях. 390 2—3

ФУТРА — оказійно продає і приймає в коміс „Universum“, Пасаж Міколяша, Львів. 313 5—15

ПАНЧОХИ, скарпитки, рукавички, нитки, шовк, бавовну до вишивок поручає: Майвальд, Львів, Собіського 9. 415 1—8

НАДДНІПРЯНЕЦЬ, 35 років, здоровий, енерґічний, бувший старшина, ожениться з панною або вдовою до 25 років, симпатичною, доброю душею та серцем, котра своїм невеликим маєтком допомоглаб йому відкрити інтерес та заступилаб загинувшу родину. Писати до „Діла“ під „Микола“. 417 1—2

НЕГАЙНО потребую старшої інтеліґентної жінки до заряду домашнього господарства. Зголошення враз з умовинами слати: о. Ілля Ткачук, Дорогошів Великий, п. Кулшків. 418 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентґеном.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.